

LISTRY

LETO 2023
LESNEJ PEDAGOGIKY

www.lesnapedagogika.sk • +421 45 5314 268 • info@lesnapedagogika.sk

PRÍLEŽITOSTI PRE DUŠEVNÉ ZDRAVIE

Blíži sa leto, čas horúcich slnečných lúčov, vodných radovánok, vône lesného ovocia, dovoleník, oddychu. Aj počas tohto obdobia je dôležité dávať si pozor na zdravie. Zdravie je téma, ktorá sa dotýka každého človeka. V dnešnej dobe stále viac narastá potreba **starat' sa i o duševné zdravie**. Keďže táto téma bola aj súčasťou Lesníckych dní, trochu sme sa poobhliadli a v ďalších riadkoch Vám prinášame niektoré zaujímavé postrehy od terapeutky, Janky Vaculčíakovej, v súvislosti – cieľová skupina verzus jej vzťah k prírode, lesu.

U skupiny **detí predškolského veku** pozorovať záujem a chuť spoznávať svet, k prírode majú najbližšie práve cez ríšu zvierat a skoro všetky inklinujú k **letu**. Žiaci **základných škôl** sú veľmi aktívni, reagujú na karty (obrázky zvierat, stromov, prírody) ako nástroj na komunikáciu. Zapájajú sa do tém o prírode, aj v tejto skupine detí vidieť záujem a veľké množstvo informácií. Chodia do prírody s rodičmi alebo samé venčiť zvieratá. Širšia podpora detí zo základných škôl by mala zmysel, aby sa oživovala motivácia vytvoriť si pevný vzťah s prírodou, ktorý sa nestratí pri prechode na strednú školu. U **stredoškólkov** je badaný výrazný rozdiel, úbytok záujmu o témy prírody, duševného zdravia a lesa v porovnaní s predchádzajúcimi skupinami detí. Rozprávajú o relaxácii v prírode a meste, vyberajú si obrázky, zamýšľajú sa nad tým, čo koho v prírode oslovuje. Do prírody chodia veľmi málo, nevedia definovať prekážky, ktoré im bránia. V prírode by potrebovali niečo hľadať, inak nevidia zmysel chodiť do nej. Mnohí sú motivovaní nájsť si miesto, kde sa budú cítiť dobre.

Podpora tvorenia vzťahu k prírode u stredoškólkov môže byť prínosom v rámci sebazpoznávania a prevencie duševného aj fyzického zdravia. **Pedagógovia** sprevádzajúci deti a mládež sa zaujímajú o témy duševného zdravia, niektorí povzbudzujú deti a mládež k aktivite. **Okoloídúci, rodičia**, ktorí majú tendenciu žiť prirodzeným spôsobom života, sa zaujímajú o prírodu, vedú deti podobným spôsobom. Majú vnútornú motiváciu k témam o prírode, do stánku ich priťahovali obrázky, stoličky, témy na rozhovor. **Okoloídúce deti**, najviac zo základných škôl prichádzali samé z dôvodu záujmu. Priťahujú ich obrázky, majú vnútornú motiváciu na rozhovor o prírode. Veľa o prírode vedia, zaujímajú sa o konkrétne témy, pýtajú sa. **Dospelá populácia** – nepristavovali sa pri stánku, len tí, ktorí sa chceli trochu prihovoriť, pozdraviť. **Seniori** majú potrebu zastaviť sa, porozprávať, podeliť sa o to, čo o prírode vedia.

Jedným z cieľov lesnej pedagogiky ako súčasti environmentálnej výchovy je i snaha **budovať vzťah človeka k lesu a taktiež vzťah človek – človek**. Lesnícke dni a aktivity lesnej pedagogiky ukazujú, že dokážu vytvoriť priestor, kde sa oba tieto ciele krásne prepájajú a môžu dosahovať. A to potvrdzujú na záver i slová Janky Vaculčíakovej, ktorá viedla workshopy pre dušu a zdravie: **„Videla som obrovskú príležitosť ukázať, že vzťah k lesom a prírode a medziľudské vzťahy sú neoddeliteľnou súčasťou našich životov.“**

Je dôležité nachádzať spôsoby, ako ľudí viac zapájať do činnosti v samotnej prírode a aj pri rozvíjaní medziľudských vzťahov. Lesná pedagogika a krásne letné dni strávené aj v lese sú na to priam stvorené...

LESNÁ PEDAGOGIKA NA SLOVENSKU

Aké boli LESNÍCKE DNI 2023?

Zdravé lesy pre zdravých ľudí zahrnuli v sebe aj posolstvo **17. ročníka Lesníckych dní**, ktoré liečili telo i dušu. Po troch rokoch sa Lesnícke dni vrátili do Zvolena – mesta lesníctva, a bolo to dobré rozhodnutie lesníkov. **Počas 21. apríla** vo Zvolene dosiahla návštevnosť Lesníckych dní cca **10 tisíc ľudí**, na pódiu vystúpilo **500 účinkujúcich**, v stánkoch sa venovalo verejnosti **200 partnerov**, rozdalo sa **600 porcií divinového gulášu** a hubovice, na slávnostné predstavenie Centra excelentnosti lesnícko-drevárskeho komplexu prišlo **100 pozvaných hostí**, **90 ľudí** vystúpilo na vežu kostola sv. Alžbety a vzácnu krv darovalo **26 darcov**.

Lesnícke dni sa konali aj v ďalších mestách Slovenska, napríklad v Hlohovci sa programu s názvom *Lesy liečia* zúčastnilo 450 žiakov základnej školy, na námestie v Kežmarku prišlo viac ako 800 detí, v Banskej Štiavnici do Botanickej záhrady zavítali všetky vekové kategórie. Ukončenie Lesníckych dní a zároveň otvorenie sezóny v Lesníckom skanzene vo Vydrovskej doline pri Čiernom Balogu 1. mája bolo spojené aj s vyhlásením ankety o Cenu Jozefa Dekréta Matejovie. Tá je zastrešená Slovenskou lesníckou komorou a má upriamiť pozornosť na lesníkov, pre ktorých je ich práca povolaním a aj poslaním. Nielen Lesnícke dni ale najmä lesníci tak potvrdili jedno z posolstiev tohto ročníka: **“Staráme sa o lesy, lebo ony sú pre naše žitie a zdravie nenahraditeľné.”**

Aký bude 18. ročník Lesníckych dní? Nechajme sa prekvapiť, čo nám prinesie budúcnosť...

VYHODNOTENIE LES

UKRYTÝ V KNIHE

Celoslovenská kampaň, zameraná na zvýšenie čitateľskej a prírodovednej gramotnosti žiakov základných škôl prostredníctvom kníh, spojila v období od 1. apríla do 26. mája 2023 knižnice na celom Slovensku s lesnými pedagógmi a školami. Magický 13. ročník ukryl v sebe **„TAJOMSTVÁ LESA“**. Okrem čítania o hlucháňovi a odhaľovania lesných zákutí deti vytvárali **LESNÉ HÁDANKY**.

Výzvu zapojiť sa do projektu využilo **28 knižníc** z celého Slovenska, v ktorých sa uskutočnilo **70 programov lesnej pedagogiky** pod vedením **33 lesných pedagógov** zo štátneho podniku Lesy SR a z Národného lesníckeho centra. Návštevu knižníc absolvovalo **1627 detí z materských a základných škôl**, ktoré počas **89 hodín** čítali a skúmali čo všetko v sebe les ukrýva a prečo je dôležité nechať niektoré tajomstvá neodhalené.

Malí návštevníci knižníc sa dozvedeli, že hlucháň nie je bažant ani páv, jeho štvorfázový spev možno počuť skorlo ráno a na tele má ružu či zrkadielka. Viete koľko bodiek má muchotrávka? Aj takúto výtvarnú hádanku poslali deti v rámci korešpondenčnej súťaže vo vytváraní vlastnej lesnej knihy. Tohtoročná téma **LESNÉ HÁDANKY** opäť potvrdila bohatú fantáziu a tvorivosť detí, ktorú využili v „knihách“ a obohatili slovný obsah rôznymi výtvarnými technikami, doplnenými prírodným materiálom. Do tvorby sa zapojilo **32 základných a materských škôl a knižníc, ktoré zaslali 369 lesných hádaniek**. Porota vybrala **19 najoriginálnejších diel**. Na slávnostnom vyhodnotení projektu dňa 16. júna 2023 v Krajskej knižnici Ľudovíta Štúra vo Zvolene boli ocenené aj 3 najúspešnejšie knižnice, najaktívnejšia knihovnička p. Ala Javorková z Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne a najaktívnejší lesní pedagógovia, a to Ing. Ján Václavík a Zuzana Gažúrová zo štátneho podniku LESY SR OZ Horehronie.

DETSKÁ LESNÍČKA

UNIVERZITA 2022/2023

Tridsaťštyri šiestakov základných škôl zo Zvolena (1.ZŠ Jilemnického 1 a 7. ZŠ Alexyho), Pliešoviec, Badína a Zvolenskej Slatiny pravidelne od októbra do júna navštevovalo Detskú lesníčku univerzitu, dlhoročný projekt partnerských inštitúcií v rámci memoranda – **Zvolen mesto lesníctva**.

Posledná odborná prednáška ich štúdia bola výnimočná. Pred prevzatím diplomov sa na chvíľu stali poslancami „detského“ mestského zastupiteľstva na Mestskom úrade vo Zvolene. Ich úlohou bolo navrhnúť ako by mal vyzerať les v okolí ich mesta. Samotná prednáška sa realizovala metódou "role play", za účasti lesných pedagógov v úlohe reprezentantov skupín, ktoré majú záujmy v lesoch v okolí miest a obcí. Vypočuli si požiadavky lesníka Pavla Trnavského zo štátneho podniku Lesy Slovenskej republiky, environmentalistky Veroniky Jaloviarovej a obyvateľky mesta Evky Vakulovej. Svojou účasťou obohatili prednášku viceprimátor mesta Zvolen p. Ľubomír Zdút-Šťastný a vedúca odboru školstva p. Zuzana Almáši Koreňová, ako členka poroty a hodnotiteľka detských návrhov.

Pomyselnou bodkou za štúdiom bola slávnostná promócia študentov na Lesníckej fakulte Technickej univerzity vo Zvolene. Za účasti pozvaných hostí, reprezentujúcich Banskobystrický samosprávny kraj, mesto Zvolen, akademickú obec Technickej univerzity, partnerských lesníckych a poľovníckych inštitúcií a samozrejme rodičov a hostí, prevzali z rúk prodekana doc. Ing. Daniela Halaja, **„Diplom absolventa Detskej lesníckej univerzity“**.

Projekt Detskej lesníckej univerzity organizuje Národné lesnícke centrum spolu s partnermi Vojenské lesy a majetky SR š.p. a štátny podnik Lesy Slovenskej republiky, v spolupráci s Lesníckou fakultou Technickej univerzity vo Zvolene a mestom Zvolen. Spoločným záujmom partnerov projektu je pestovať zdravé lesy pre súčasné i budúce generácie, ktoré ich budú následne užívať pre rekreáciu, načerpanie síl a o niekoľko rokov aj v podobe drevených výrobkov.

LESU ZDAR!

Lesná pedagogika pre stredné školy – 1. deň s lesníkom

V projekte LESU ZDAR! sme sa posunuli cez dotazníkový prieskum, workshopy lesnej pedagogiky k **1. dňu s lesníkom**.

Viac ako 140 študentov stredných škôl zo Zvolena, Žiaru nad Hronom, Banskej Štiavnice, Banskej Bystrice a Kežmarku zasadlo vo štvrtok **25. mája** v prednáškovej miestnosti Lesníckej fakulty vo Zvolene a vypočulo si odbornú prednášku o lesníctve na Slovensku.

Pre mnohých to bol prvý kontakt s lesníctvom a poznanie, že v tomto regióne sa nachádza univerzita, o ktorej môžu rozmýšľať pri rozhodovaní, kam na vysokú školu. Súčasťou programu okrem dynamickej diskusie boli i exkurzie – návštevy odborných vedeckých lesníckych pracovísk – 3D CT skenera dreva, virtuálnej jaskyne, trenažéru na spiľovanie stromov, genetického laboratória a iných.

Cieľom je poukázať, že i **lesníctvo je moderný, rozvíjajúci sa a otvorený sektor**. Možno aj cez praktické aktivity mladí ľudia zmenia svoje postoje a hodnoty k lesnému hospodárstvu.

Projekt LESU ZDAR koordinuje Národné lesnícke centrum – Centrum transferu poznatkov a lesnej pedagogiky a je realizovaný s finančnou podporou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v rámci kontraktovej úlohy *Lesná pedagogika a podpora práce s verejnosťou*. Partnermi projektu sú štátne a neštátne lesnícke inštitúcie. Viac na:

[LESU ZDAR! – Lesná pedagogika \(lesnapedagogika.sk\)](http://lesnapedagogika.sk)

KURZ LESNÁ PEDAGOGIKA - Nové posily v radoch lesných pedagógov

Gratulujeme novým absolventom akreditovaného kurzu Lesná pedagogika, ktorý od júna 2023 budú realizovať aktivity lesnej pedagogiky vo svojich regiónoch. Prajeme im veľa krásnych chvíľ a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

LESY SR š.p.: OZ Šariš: Zuzana Koncová, Slavo Hanko, Igor Prevužník, Pavel Verčimák, Róbert Džmura, Vlado Rybár, Rasťo Popík, Miro Brenišin;

OZ Vihorlat: Monika Mikulášková, Silvia Petříková, Rišo Laurič, Jana Mackalová

OZ Východ: Ivan Ďurán, Attila Ambrúš, Jožko Gorej, Juraj Lenkey, Oto Féher;

OZ Gemer: Maťa Boráková, Palo Trnavský, Martin Beláň;

OZ Podunajsko: Jožko Jedlička, Slávka Kajsíková;

GR: Katka Mesíková; **NP Poloniny:** Lukáš Komarc; **MPaRV SR:** Veronika Kráľovičová.

LESNÍCKE MINIMUM

Po niekoľkoročnej prestávke sa podarilo otvoriť vzdelávací kurz **Lesnícke minimum**, určený pracovníkom v lesníctve a lesným pedagógom bez lesníckeho vzdelania, ale aj záujemcom o doplnenie si vedomostí o lese a lesníctve na Slovensku. **24 úspešných absolventov** zhodnotilo, že najzaujímavejšia prednáška bola z oblasti lesníckej zoológie, základov ekológie lesa a prehľadu lesníckych činností.

VZDELÁVANIE V TATRÁCH

Správa Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici organizovala v dňoch 08.-09. 06. 2023 školenie o environmentálnej činnosti pre pracovníkov Správy TANAP-u. Cieľom školenia bolo načerpať inšpirácie od iných organizácií a následne skvalitniť envirovýchovu vo vlastných radoch. Lektormi vzdelávania boli zástupcovia CHKO Poľana, DAPHNÉ, občianskeho združenia LESMÍR i Národného lesníckeho centra (NLC). Zástupkyňa NLC ponúkla predstavenie programov lesnej pedagogiky v štyroch ročných obdobiach pre 4 rôzne cieľové skupiny (deti MŠ, žiakov 1. a 2. stupňa ZŠ a seniorov). V teréne si lesníci z Tatier vyskúšali zážitkové hry Lesní pomocníci, Vianočná plantáž, Hluchý ako hlucháň a hru Rodinky. Zážitkovou aktivitou bolo i sprevádzanie popri (i v) rieke Belá, ktorá predstavuje krásnu časť našej divokej prírody.

SEMINÁR LESNÝCH PEDAGÓGOV V ČESKEJ REPUBLIKE

S českými kolegami - lesnými pedagógmi nás spája nielen minulosť, ale aj filozofia a pohľad na vedenie a témy v lesnej pedagogike. Preto sa vždy radi zúčastníme vzdelávania zameraného na rozvoj nových vedomostí a zručností pre prácu lesných pedagógov. Vzdelávanie formou pracovných seminárov organizuje Ústav zemедельské ekonomiky a informácií s podporou Ministerstva zemědělství ČR.

Tentokrát sa seminár konal v nádhernom Zámku v Kostelci nad Černými lesmi, ktorý je v správe Českej zemědělskej univerzity a priniesol zaujímavé témy: Bioekonomika v LP, Tvorivá hra, Bádateľsky vedené vyučovanie a Práca s nástrojmi. Novinky a nápady zo semináru budeme prezentovať na jesennom Sympóziu lesnej pedagogiky.

LESNÁ PEDAGOGIKA V REGIÓNOCH

Hoci projekt LESNÁ PEDAGOGIKA A VÝCHOVA K TRVALO UDRŽATEĽNÉMU ROZVOJU V PREDPRIMÁRNEJ A PRIMÁRNEJ EDUKÁCII (APVV-18-0484) bol k 31. 12. 2022 ukončený, jeho výsledky sa ďalej aplikujú v praxi. Dôkazom toho boli programy lesnej pedagogiky na tému LESY LIEČIA pre 450 žiakov na základnej škole v Hlohovci.

ČO NÁS ČAKÁ V LESNEJ PEDAGOGIKE

Sympózium LP na Slovensku

Prvý polrok v lesnej pedagogike bol bohatý na realizáciu množstva aktivít lesnej pedagogiky, tradičných projektov, ale aj nových výziev. Po letnej prestávke nás čaká čas na vzdelávanie sa.

Už teraz pripravujeme program pre 17. Sympózium lesnej pedagogiky, pracovného stretnutia slovenských lesných pedagógov. Chceli by sme Vám priniesť nové zaujímavé témy, zdieľať Vám nové poznatky a aktivity, ale hlavne vytvoriť priestor na vzájomné „rovesnícke“ učenie sa ☺.

V prípade záujmu sledujte www.lesnapedagogika.sk

Termín: 24.- 25.10.2023, Hotel Humno vo Valčianskej doline.

Moldavskí lesníci prejavili záujem o naše skúsenosti v oblasti lesnej pedagogiky

Národné lesnícke centrum realizuje medzinárodný projekt s moldavskými partnermi v oblasti obnovy lesov, monitoringu a environmentálneho vzdelávania.

Moldavskí lesníci využijú slovenské výsledky z osvedčených projektov lesnej pedagogiky a pozitívnej prezentácie lesníctva na transfer poznatkov v rámci riešenia projektu „Transfer poznatkov a zvyšovanie povedomia o udržateľnom využívaní prírodných zdrojov na príklade lesnej pedagogiky“. Po aprílovej návšteve moldavských lesníkov na Slovensku, kedy sa zúčastnili aj 17. ročníka podujatia Lesnícke dni vo Zvolene, kde spoločne s odbornou verejnosťou otvorili unikátne LignoSilva – Centrum excelentnosti a uviedli do prevádzky moderný 3D CT skener guľatiny dreva, navštívi slovenský projektový tím Moldavsko. Našou úlohou bude predstaviť partnerom najúspešnejšie projekty a aktivity v oblasti lesnej pedagogiky a možnosti implementácie na pomery v Moldavsku.

APVV

17. Európsky kongres lesnej pedagogiky

„Learning to create together – How can forest related ESD build partnerships and empower people?“

Bonn, Nemecko, 20. – 22. septembra 2023

Subgroup Forest Communicator Network vyhlásila termín tradičného kongresu lesnej pedagogiky pre lesných pedagógov celej Európy. Tentokrát je hlavným mottom: „**Učiť sa spoločne tvoriť**„ – ako môže vzdelávanie pre udržateľný rozvoj súvisiaci s lesom budovať partnerstvá a posilňovať ľudí?“

Zaujímavosťou je, že daný kongres sa bude konať spoločne s tradičnou SDW konferenciou nemeckých lesných pedagógov.

V prípade záujmu sledujte: www.forestpedagogics.eu, alebo sa rovno zaregistrujte:

https://www.sdw.de/fileadmin/Bundesverband/01_Dateien/Formulare_Antr%C3%A4ge_Anmeldungen/Registration_form_Forest_Pedagogics_Congress_2023.pdf

Bezplatné vzdelávanie

Na základe schválenia projektu **Odborné vzdelávanie v oblasti biodiverzity, environmentálnych opatrení a vidieckeho cestovného ruchu na príklade modulových aktivít lesnej pedagogiky** (číslo výzvy 43/PRV/2019, kód projektu 011ZA430001) Vás chceme informovať o **možnosti zúčastniť sa bezplatne vzdelávania**, ktoré má za cieľ prenos najnovších poznatkov z uvedených oblastí podporených výsledkami výskumu v lesníctve a posilnenie praktických zručností so zameraním na lesnú pedagogiku. Už na jeseň budeme rozposielať pozvánky na lesnícke inštitúcie a informácie k tomuto vzdelávaniu budeme zdieľať aj cez sociálne siete. 60 účastníkov bude rozdelených do 4 vzdelávacích aktivít.

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
PRE MEDZINÁRODNÚ
ROZVOJOVÚ SPOLUPRÁCU

LESNÉ INŠPIRÁCIE

Lesné knižnice „Čítame – Zdieľame – Dopĺňame“

V Národnom lesníckom centre vyrástli pôsobivé lesné stromy, ktorých konáre sú vlastne policami lesných knižníc. Na chodbách NLC tak vzniklo príjemné miesto, ktoré čítaním a zdieľaním kníh tvoria samotní zamestnanci. Lesné knižnice sú dostupné aj návštevníkom NLC, prichádzajúcim sa vzdelávať alebo rokovať na špecializované pracoviská.

Lesné knižnice boli vytvorené z poskytnutých finančných prostriedkov zriaďovateľa Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Máme nové zariadenia pre aktivity lesnej pedagogiky a environmentálnej výchovy.

Lesná škola v Spišskej Belej – História, živé spomienky a odkaz do budúcnosti na Šarpanci.

Lesy mesta Spišská Belá v rámci cezhraničného projektu "Cesty k zdravým lesom" zrekonštruovali budovu Správy lesov ŠARPANEC, v ktorej zriadili aj unikátnu historicko-edukačnú miestnosť lesnej pedagogiky.

Centrum ekovýchovy KAMZÍK

V Mestských lesoch Bratislava, konkrétne v rekreačnom areáli Kamzík, vzniklo Centrum ekovýchovy, ktoré bude slúžiť ako zázemie pre kurzy na poznávanie našej starej dobrej bratislavskej prírody. Jeho súčasťou je priestor pre prednášky, infocentrum a tiež fantastické lesnícke arborétum, kde veľké a malé deti môžu spoznávať rôzne veľké a malé druhy stromov a kríkov.

Projekt "CITY NATURE" je realizovaný v rámci Programu spolupráce INTERREG V-A SK-AT, spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

LESNÁ INŠPIRÁCIA NA AKTIVITU LESNEJ

PEDAGOGIKY

Zvládneš prebrodiť riekou?

Pomôcky: drevené polienka (pričný rez drevom) cca 25 ks, priemer 20cm, výška od 5 – 10cm.; sada zrkadiel, makety vodných živočíchov.

Cieľ aktivity: tréning bezpečného pohybu cez prekážky, poznávanie vodného spoločenstva, vnímanie horizontálnej perspektívy.

Postup: z drevených polienok rôznej výšky vyskladáme chodník – simulujeme tak brod cez riekku. Medzi polienka rozložíme aj makety vodných živočíchov a rastlín (sladkovodné ryby, raky a vodné rastliny). Úlohou účastníka aktivity je prejsť chodníkom – akoby cez riekku, pomocou pohľadu do zrkadla, ktoré má účastník umiestnené nad očami a nasmerované pohľadom na zem.

Autorka: @claudia hunting life

LESNÁ INŠPIRÁCIA NA LETNÝ VÝLET

SONNENTOR – výrobca bio čajov na Južnej Morave (tip od Adi z NLC)

Sonnentor je výrobca čajov a korenín. Výnimočnosť tejto spoločnosti spočíva v tom, že všetky princípy podnikania sú v súlade s udržateľným hospodárením. Byliny pochádzajú priamo z biologických sádov od regionálnych pestovateľov, korenie z fair trade obchodovania. Všetky používané materiály sú kompostovateľné, sypané čaje ručne vyrábané. Zaujímá Vás viac? Spoločnosť Sonnentor sprístupnila výrobu aj širokej verejnosti. Exkurzná trasa nabitá informáciami a zaujímavými pohľadmi do spracovania bylín, výroby aj skladov Vás úplne vtiahne do sveta výroby unikátnych čajov. „Očajuje“ Vás nielen samotný proces výroby, ale aj architektonicky unikátny priestor vybudovaný priamo nad výrobnými časťami firmy, odkiaľ sa budete pozerieť na zrod čajového vrečka či krabíčky sypaného čaju. Sonnentor nájdete v obci Příhon - Čejkovice na Južnej Morave, známej vinárskej oblasti popretkávanéj cyklotrasami s krásnymi výhľadmi na okolité vinárstva. www.sonnentor.com

PRIHRADA ĽUBOREČ

– (Tip od Veroniky z NLC)

Priehrada Ľuboreč leží v blízkosti mesta Lučenec a doposiaľ je menej atakovaná návštevníkmi. Hĺbka priehrady je 0,3-12 m, v priemere 4 m. Brehy členité, dno piesok, štrk, bahno. Brehový porast tvorí vrba, jelša – cca 20%. Dno nádrže je členité. Tretina brehu nádrže je neprístupná a nevhodná na lov rýb – mokrina a prudký spád brehu. Priehrada je zarybnená všetkými bežnými nížinnými druhmi rýb, včítane sumca.

ROZHOVOR – s najaktívnejšou knihovníčkou 13. ročníka LES UKRYTÝ V KNIHE pani Alou Javorkovou

Kto je Ala Javorková? (krátke veselo-vážne predstavenie sa)

Ala vždy veľa a všade rozpráva, miluje deti, mládež, dospelákov, knihy, výtvarnú výchovu, kvety a prírodu. Deti sú pre ňu všetkým, rada ich objíma, dobíjajú ju energiou. Rada organizuje nočné čítania pre deti, letné denné čitateľské tábory i veľké akcie. Nemá rada slovo NIE alebo NEDÁ SA... ☺ Energiu dobíja v prírode na túrach, najradšej keď sú dlhé aspoň 30 km. Zaujímavosťou je, že v mladosti uvažovala aj o štúdiu na lesníckej škole.

Ste knihovníčkou v Oravskej knižnici Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne, v kraji kde majú ľudia od minulosti blízko k lesu a prírode. Čo pre Vás znamená LES?

LES je pre mňa všetkým. Lekárom i utešovateľom. Je pre mňa veľkou výzvou. Voči jeho obyvateľom pociťujem rešpekt. Som z rodiny zázrivských ochrancov prírody. Les ochraňujem, vysádzam stromčeky, môj rekord bol 450 stromčekov za 1 deň. V našom súkromnom pupovskom lese sa môže chodiť naboso, tak je tam upratané.

Čím Vás zaujal projekt LES UKRYTÝ V KNIHE?

Výborná myšlienka, prepojenie kníh s témou prírody. Bonusom navyše je sprievodná súťaž. Tá je pre pedagógov veľkým lákadlom v každom ročníku. Stretnutia s lesnými pedagógmi sú veľkou atrakciou pre zapojené kolektívy, inšpiráciou i poučením. Lesní pedagógovia využívajú množstvo nezvyčajných metodických pomôcok k danej téme, ktorá u detí podporuje rozvoj ich čitateľskej a prírodovednej gramotnosti, prehľbuje ich vzťah k lesu a približuje im aj povolanie lesníka.

Aké knižky zaujímajú Vás ako knihovníčku, a aké ako Alu Javorkovú?

V rámci svojej práce ma samozrejme zaujíma detská literatúra, pôvodná slovenská i prekladová. Knihy humorné i poučné, zamerané na empatiu, vzťahy, pocity, problémy dnešných detí a mládeže. Každá kniha, ktorá sa mi ocitne v ruke, má šancu, že mi ponúkne nápad na zážitkové čítania s deťmi.

A ako človek čítam všetko a všade. Nepohrdnem životopismi, literatúrou faktu, knihami citátov a aforizmov. Momentálne fičím na severskej literatúre. Sú dni, keď rozčítanú detskú knihu striedam s rozčítanou detektívkou.

Čím je pre Vás kniha výnimočná?

„Knihy sú ako dvere. Otvoríte ich a vstúpite do iného sveta“. - Jeanette Winterson.

Knihy ma sprevádzajú celým mojim životom, súkromným a tým profesionálnym. Bez ich vône si neviem predstaviť ani jeden deň.

Pôsobíte na Orave, vedeli by ste nám odporučiť, zaujímavý tip na letný výlet na Orave?

Samozrejme pár tipov pre Vás mám:

- *Záchraná stanica a Ekocentrum v Zázrivej*, ktorá návštevníkom priblíži fungovanie rehabilitačného zariadenia pre zranené alebo inak handicapované voľne žijúce zvieratá.
- *Oblasť Rozsutcov a Malej Fatry* - náročnejšie túry s krásnymi výhľadmi zo Zázrivej
- Návšteva Oravského hradu, ktorý je už 800 rokov dominantou Oravy. Zdolať jeho 754 schodov je výzvou pre každého.
- Plte na Orave – vyhladkové plavby plávajú po rieke Orava popod bralo Oravského hradu.
- Oravská lesná železnica – parná lokomotíva Gontkulák - turistická železnica medzi stanicami Tanečník a sedlo Beskýd na Orave. Stanica Sedlo Beskýd bola poslednou piatou úvratou úvratového úseku spájajúceho historickú zaniknutú OLŽ s Kysuckou lesnou železnicou. OLŽ a KLŽ spojením vytvorili Kysucko-oravskú lesnú železnicu.
- Výlet loďou z prístavu na Slanický ostrov umenia je veľkou zábavou. Slanický ostrov umenia obklopený vodami vodnej nádrže Orava od roku 1953, ktorý je pozostatkom zaplavenej obce Slanica so zachovaným Kostolom Povýšenia sv. Kríža.

